

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Papp Jenő*

Cím: *A kiáradt Duna*

Forrás: *Magyarság*

Bm
(Hely)

1926. 6. 23.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

614.81

Hely

Idő

"1926"

Személy

H

A kiáradt Duna

— A Magyarság tudósítójától —

Uglátszik, hogy a Duna — a régi vice szerint — nem olvassa a róla szóló hivatalos jelentéseket. Nem respektálja sem a főváros középítési ügyosztályát, sem a földművelésügyi minisztériumot. Ez a két fórum foglalozik hivatalosan a vizállás-rovattal s naponta arra törekednek, hogy azt a hatalmas vízmennyiséget, amelyik most haragosan marsol a Fekete-tenger felé, mindenáron beszorítsák a rovatba. A rendes, szabályos mederbe. Igyekeznek jó utra téríteni a tilosba tévedt fenséges folyót. És meg akarják nyugtatni a közönséget, hogy nem fenyegeti veszély, mert hát működnek az összes szivattyuk.

Hát először egy ilyen működő szivattyut lássunk! Mert mégis csak nagy dolog az,

hogy ilyen félelmetes tömeggel, mint a Duna, tizenyole szivattyu fölvette a harcot. Xerxes hadai zudulhattak így a maroknyi marathonok ellen, mint most a Duna a tizenyole szivattyu ellen. Hiszen a víz sodra olyan erős, hogy a legkisebb hajót is öt-hat vastag drótkötél tartja, a víz különben röpiténé lefelé, mint egy zsebkendőt s ezek a vastag kötelek remegnek, mintha lázban feszülnének a parttól a hajóig és minden pillanatban attól tart az ember, hogy szegény kötelek idegzete felmondja a szolgálatot ebben a tomboló küzdelemben és egy kétségbeesett csattanással kettészakadnak. S a Duna felfuvódott. Nem

levegővel, mint a pneumatik, hanem hegyeket lóditó, irtózatoss erejű tömeggel s ha a villamosok nem zörögnének s ha esend volna Pesten: akkor hallani lehetne, hogy ez a ropant massa micsoda bömböléssel vágat el mellettünk. Aki a hidakról pár percig feléje fordítja a fülét, az hallhatja azt a végzetes suhogást, a rohanó ár zenéjét, amely hasonlít ugyan a selymek zizegéséhez, de a ritmus megfagyasztja az emberben a vért.

A szivattyuk!... Öt nap óta egyetlen esőnaksos sem mer rámenni a Duna hátára. Nem ismerik ilyen háborgó állapotban. Egy-egy propeller recsegve-ropogva próbál átfutni a tulsó partra, de úgy füstöl, zug, zakatol, erőlködik és remeg, mikor a víz közepén jár,

hogy a verejték csurog róla s az emberek a partokon az életéért aggódnak.

— Most szakítja ketté!...

A nagy hajók pedig inkább méltósággal reszketnek a kötelek hálója között, sem mint-hogy nevetségesek legyenek egy-egy sikertelen próbálkozással. Olyan vastag alattuk a víz s ők olyan magasra kerültek, hogy majdnem ráborulnak a Duna-korzóra. Bordájuk bera-gyog a Vörösmarty-térre, a Váci-utcába, pedig máskor alig látszik ki a kéményük kerek teteje.

De a szivattyuk!... Nyugodtan sétálhatunk a kőpartok tetején, mert örködnek és működnek ők!... Hát lássunk egy ilyen

át.

A legközelebbit a Zita királyné-ut 9. számú háza előtt találja az ember. Deszskabódéba beépítettek egy eséplőgép mozdonyához hasonló masinát, amelyik szijakat hajt, kereket forgat, a szijak beszaladnak a föld alá és ott titokzatos gépeket mozgatnak. A zakatolásban pirosinges gépész magyaráz az érdeklődőknek:

— A Müegyetemtől kezdve tizenyole ilyen szivattyu működik. Éjjel-nappal. A lakások szennyvizét gyűjtjük össze, tetszik látni, itt ni, a föld alatt és a szivattyuval amodébb benyomjuk ezt a szennyvizet a Dunába.

— Ja?... Hát nem a Duna vizét nyomják vissza, hanem a lakások szennyvizét szorítják a Dunába!

— No, persze, kérem! A nagy csatornát — ott az Erzsébet-hid mellett — elzártuk vaskapuval, mert a vizállás már magasabb, mint a csatorna torka és egész Budát elöntötte volna a Duna a föld alatt. De a vaskapu tartja magát! És a kapu körül négyujjnyi vastag (mutatja a kezével) gumiréteg van.

Még tartja a levegőben az álmélködők előtt a kezét, de csak három ujját rakta össze. A negyedik ujjá hiányzik. Egy kis fiú észreveszi a csalafintaságot és megkérdezi:

— Bácsi kérem, hol a negyedik ujjja?

Ránevet a gépész.

— Azt hitted ugy-e, hogy becsaptalak. Ténem én oda gyerekeim, de nincs. Ide nézz a!

És mutatja neki, hogy bizony nincs negyedik ujjja.

— Ott maradt az fiacskám a Doberdón! Tudod-e, hogy merre van?...

Lehajol a libegő szijakhoz és kezdi előlről

az új kíváncsiaknak, hogy a szivattyuk a lakások szennyvizével bajlódnak — hogy tetszik

Az árvízi konjunktura hasznélvezője

olyat gondolni, hogy mi ezzel a kehes masinával nekimehetnénk a Duna erejének!...

Nem is lehet „kikezdeni“ ezzel a fékevesztett vízzel. Csak a gyerekek inceskednek vele, az összes házmesterjelöltek és liftesek meztláb futkosnak az alsó uton, amelyet térdig elöntött a víz. Nekik játék ez. Nagy szenzáció. A partokon a felnőttek a vaskorlára dülve csodálják és tisztelik a megáradt Dunát. Elnézik a friss faágakat, amelyeket talán a Vág tépdesett le Turócbán, a füveket, a láncokon fennakadó giz-gaszt, tovarohanó kosarakat, rudakat, lapátrészeket, néha felbukkan egy könyv fedele, egy ruha darabja — s minden rohan a tenger felé.

A dedős gyerekek közt viszály tör ki:

— Te lány vagy, neked nem szabad belelépni!

— De szabad!

— Kikapsz, ha felemeled az ingedet!

Az ingét!... Azt az egyszál kis ruhácskáját, amelyben kiszaladt a házmeesterlakásból Dunát kóstolni. És sehol egy anya, aki vigyázna rájuk, sehol egy rendőr, aki figyelemztetné őket, hogy gyerekek, vigyázatok — elkap az ár!

És a leláncolt uszályok állandóan remegnek, mintha félelmükben a láb rázná őket, fent a stégen pedig nevetve virít a muskátli, és ahol tiszta a fedélzet, ott tarka ágyneműt szellőz-

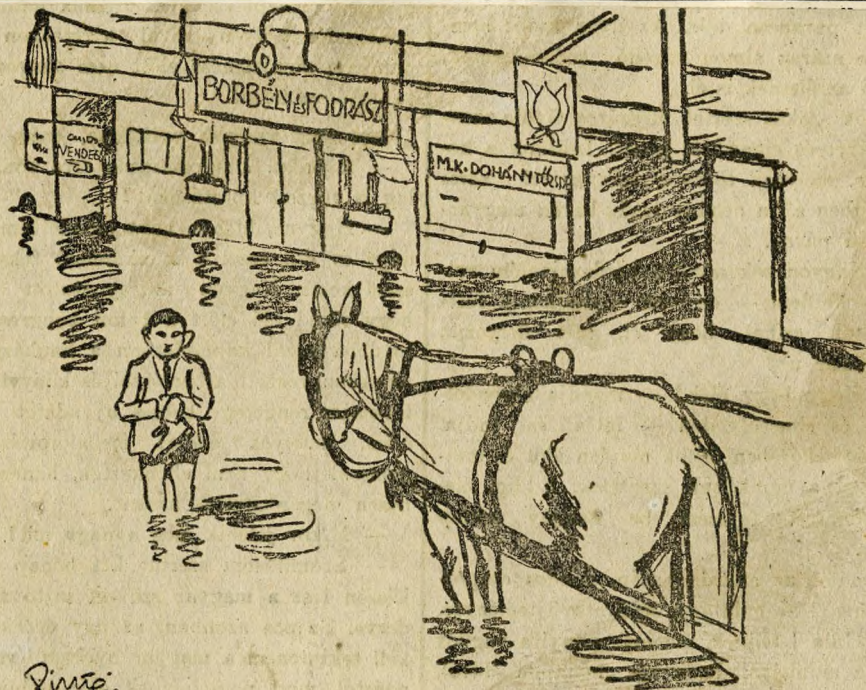
Buda érdekében működik a szivattyú

tet a szél. Minden várócsarnok víz alatt áll — egy matróz létrát állít kívül a vízbe, felmászik és pucolja az ablakokat. Fergeteg száguld el mellette. Pipál és pucol.

A pesti oldalon más az élet. Először is megnyit a Petőfi-téren, közvetlenül a veszélyeztetett legfelső lépcsőfokon az Első Fővárosi

Arvizi Gyümölcskereskedés. Egy pompás kedélyű kofanéni felüttötte sátrát a háborgó víz mellett, mint konjunkturát, kihasználja az árvizet és nagyszerű forgalmat csinál. Rengegen járnak ki, hogy megnézzék a hanykolódó Dunát, az előtött árterületet, a kecskelábakon futó pallókat és mindenki vásárol egy kis árviz-látta gyümölcsöt.

A Duna itt, az Erzsébet- és a Lánchid között, egészen a magas kőpartig nyomult előre, amelynek a tetején a villamosok járnak. A Vigadó-téren víz ölelte körül a hajóállomáso-

Elázott a dohány és a borbély

kat, az uszodákban tárva-nyitva az ajtó, bent uszkálnak a székek, padok, a vasbeton-épületek méter-magasan állnak a szennyes vízben s ha a Duna még tíz centit nő, be kell szüntetni a forgalmat, mert a várótermeket már is ostromolja a víz. Usznak a parányi virágoskertek, amelyekhez olyan olthatatlan szerelemmel ragaszkodnak a hajósok, elég nekik néha egy cserép virág, vagy egy kajla fűzfa: csak legyen valami, ami szárazföldi. A málhák raktárába az ablakokon át ömlik

a víz, persze mind üresek. És a part alatt, ahol a 16-os és a 8-as kocsik szaladnak, trafikokat tömött be a víz, a Viadukt-éttermet és mulatót fullasztotta meg, egy szatócs és fűszeres lehuzott vasredőnyén örülten dörömböl a víz — innen elmenekült az egész utca-sor s lent a derékig érő vízben ott maradt egy kézikocsi, megrakva jéggel. Nem tudták már kihuzni.

Az emberek verejtékeztve hordják be a hájókba a málhákat, hiába piúfolik a városi lovakat: nem mennek azok be a vízbe semmiért sem! Irtóznak tőle. Csak a gyerekek visitának itt is, kábultak és mámorosak, hogy lubickolni lehet a nagy vízben, amelyik direkte az ő kedvükért szaladt föl a lépcsőkön. Egy nagy leány rákiált egy maszatos Mariskára:

— Megmondom az anyádnak, hogy beméltél a Dunába!

— Mondja, ha tetszik!... Ő engedte meg.

Nagy csomagok hullnak bele az árba, káromkodás, szitkozódás, egy finác lecsuszik a sikos pallórol, zsupsz!... bele a vízbe — és hahotázik az egész part. Fönt az Eötvös-téren százfőnyi nézőközönség gyönyörködik a szokatlan víziéletben és egy ur megjegyzi:

— Én nem láttam a békési árvizet, de ez is az. Csak kicsiben.

A másik fenyegetően teszi hozzá:

— Ne mondjon ilyet, mert holnap kinevezik ide is a kormánybiztost!

Papp Jenő